

[Indenrigsministeren.]

Tid til anden fra visse Sider har mærket en vis Modstand mod denne Lovgivning, der tilsigtede at give den meget store Lempelse for de sønderjydske Laantagere, der her kan blive Tale om. Jeg haaber ikke, at det ærede Medlem Hr. Vejens Bemærkninger er Udtryk for et almindeligt Ønske om at yde Modstand herimod, men at de knyttede sig alene til Interessen for det rent juridiske Spørgsmaal. Som sagt: nogen Garanti for, at der ikke kan opstaa Gnidningsmodstand, kan Ministeren selvfølgelig ikke give, og hvis der opstaa saadan Gnidningsmodstand, med andre Ord: hvis nogle Laantagere skulde stille sig paa det Standpunkt at hævde, at deres Stilling er ændret saaledes, at det ikke kan kræves, at de skal vedstaa det solidariske Ansvar, da maa de paagældende Laantagere selvfølgelig gaa til Domstolene.

Vejen: Den højtærede Indenrigsministers Bemærkning om, at Ministeren havde mærket en vis Modstand fra visse Sider, forstaaer jeg ikke; den kan i alle Tilfælde ikke referere sig til mig, da jeg hverken overfor den højtærede Minister eller overfor andre har udtalt mig i den Retning.

Hvad Realiteten angaar, synes jeg ikke, den højtærede Ministers Svar gav klar Besked. Den højtærede Minister sagde, at han formener, at Ledelsen maa være berettiget til at foretage saadanne Forandringer. Det er imidlertid her, Uenigheden ligger, idet jeg ikke mener, at Ledelsen er berettiget til at foretage den Slags Forandringer, og jeg mener heller ikke, at den højtærede Indenrigsminister eller Indenrigsministeriet i sin Helhed med bindende Virkning kan foretage den Slags Forandringer. Det er muligt, maaske sandsynligt, at alt gaar glat, idet alle vil gaa ind under de nye Betingelser. Men det er ikke af Hensyn til dette bestemte Forhold dernede, men for Princippet Skyld, jeg har rejst Spørgsmaalet, idet jeg finder, det er et meget farligt Princip at komme ind paa, hvis vi her skal slaa fast, at vi fra Lovgivningsmagtens Side saaledes kan gribe ind i privatretlige Forhold gennem Lov.

Krag: Der er vistnok intet Parti i denne Sal, som ikke er paa det rene med, at under Hensyn til de for Øjeblikket tilstedeværende Vanskeligheder, ikke mindst i de sønderjydske Landsdele, er det ønskeligt, at Foranstaltninger, som kan vise sig betydningsfulde, gennemføres i det Omfang, der er Mulighed for, saaledes at der deri-

gennem kan gives en effektiv Støtte til at komme over Tidens kritiske Tilstand. Derfor burde den højtærede Indenrigsminister efter min Opfattelse ikke fra denne Talerstol antyde en vis Modstands Tilstedeværelse, en vis Tendens til Uvillie mod at bringe Hjælp. Jeg synes, at den højtærede Minister burde afstaa fra Insinuationer af den Art.

Det, som vækker Betænkelighed, er selve det faktiske, i Loven indeholdte Forhold. Denne Betænkelighed har jo ogsaa fundet sit Udtryk derigennem, at det andet høje Ting fuldstændig har omkalfatret den højtærede Indenrigsministers Forslag. Det Forslag, den højtærede Minister mødte med her i Tinget, er der jo ikke saa forfærdelig meget tilbage af. Deri burde den højtærede Minister se Aarsagen til de Betænkeligheder, som her kommer til Orde.

Den højtærede Minister er jo ogsaa selv paa det rene med Berettigelsen af den Opfattelse, som bl. a. det ærede Medlem Hr. Vejen har givet Udtryk for. Den højtærede Minister talte om, at man tidligere, i 1920, har vedtaget en Lov, som med Hensyn til det solidariske Ansvar var „endnu betænkeligere“ end det, som her sker. Dette Udtryk kunde den højtærede Minister formentlig ikke bruge, hvis han ikke var paa det rene med, at han her er kommet ud paa en Vej af betænkelig Karakter. Dette ligger jo ogsaa i den Erkendelse, den højtærede Minister her har udtrykt, at hele dette Spørgsmaal til syvende og sidst er en Domstols-sag. Jeg synes, vi skulde afholde os fra at komme ind paa en Lovgivning, som direkte henviser Problemet til Domstolene; jeg synes, at man, naar man nærer Betænkeligheder af den Art, burde sørge for at faa Sagen klaret, inden en saadan Lovgivning forlader Rigsdagen.

Det er jo ogsaa ganske klart, at hvis man — efter at være gaaet ind i et solidarisk Ansvar paa Grundlag af Lovgivningen — paa et hvilket som helst Tidspunkt kan være udsat for, at denne Lovgivning ændres, medens det solidariske Ansvar opretholdes, ved man til syvende og sidst ikke, hvor man kører hen, naar Talen er om at paatage sig Forpligtelser. Jeg ser meget godt den væsentlige Fordel, det kan være for de sønderjydske Laantagere i Hypoteklaanefonden at opnaa en saa meget længere Afdragsperiode og en Rentelettelse, og det skulde glæde mig, om Forslaget, naar det er gennemført, ikke vil komme til at volde Vanskeligheder, saaledes at det kan faa Lov til fuldt ud at udfolde sine Virkninger. Men jeg nægter ikke, at det er betænkeligt at gaa